

Vår ref.:
10/1683- 9- ASI

Dato:
10.04.2012

Mann ble ikke diskriminert på grunn av nasjonale opprinnelse ved bortvist fra park

En mann hevder at han har blitt diskriminert på grunn av nasjonal opprinnelse. Mannen bor ikke i Oslo og er lite kjent i byen. Han havnet ved en tilfeldighet iden offentlige parken. Han satt i en bakke i parken og på andre siden av veien lå ambassaden. Politiet bortviste han og vennene derfra på bakgrunn av bekymringsmelding fra ambassaden. Politiet har registrert hendelsen som trussel mot ambassaden. Han mener det kan få alvorlige konsekvenser for ham senere i livet hans.

Politiet har kommet med redegjørelse til ombudet. Politiet hadde fått bekymringsmelding fra ambassaden. Politiet har en særskilt plikt til å verne om ambassadeeiendom, og de undersøkte derfor om det var grunnlag for bekymring. Hvis ambassaden føler det vanskelig å arbeide på grunn av personer som oppholder seg i nærheten, kan politi på dette grunnlaget bortvise personer. I dette tilfelle var også klager og hans venner aggressive mot politipatruljen og lite samarbeidsvillige, og de ble bortvist også av den grunn. I en slik situasjon fremstår en forholdsvis kortvarig og geografisk svært begrenset bortvisning både nødvendig og forsvarlig.

Ombudets vurderingen er at politiet som har plikt til å sikre ambassaden beskyttelse, opptrådte i henhold til sin plikt om å undersøke grunnlaget for bekymringsmeldingen nærmere. Det er ikke noen grunn til å tro at mannen ble behandlet dårligere enn andre ville blitt behandlet i en tilsvarende situasjon. Politiet hadde anledning til å kreve legitimasjon og personen har plikt til å legitimere seg. Hvis person nekter å legitimere seg har politiet anledning til å bortvise personen.

Ombudet konkluderte at politiet ikke handlet strid med diskrimineringsloven § 4, første ledd på grunn av nasjonale opprinnelse da klager ble bortvist fra parken.

Saksnummer: 10/1683

Lovanvendelse: Diskrimineringsloven § 4

Hele uttalelsen datert: 24. Januar 2011

OMBUDETS UTTALELSE – anonymisert

Sakens bakgrunn

August 2010 bortviste politiet A og B fra X parken i Oslo, i nærheten av den Y ambassaden. A og B ble bortvist fra området rundt ambassaden i en avstand på 200 meter i 24 timer.

Partenes syn på saken:

Politiet:

Politiet oppsøkte A og B på bakgrunn av en bekymringsmelding fra den Y ambassaden.

Patruljen vurderte deres forklaring på hvorfor de hadde satt seg ned rett vis a vis den Y ambassaden, som lite troverdig. Av politirapporten fremgår det at det er gjerder på alle kanter, flere trær, mye skygge, gresset blir sjelden slått og at det kun er utsikt til en trafikkert vei og noen bygg, herunder den Y ambassaden. Patruljen vurderte stedet som lite attraktivt sted å slå seg ned i parken.

Politipatruljen beskriver videre A og B som lite samarbeidsvillige, blant annet ved at klager nektet å oppgi navnet sitt. Etter straffeloven § 333 og politiloven § 8 nr. 3 kan politiet kreve at personer oppgir personalia når politiet "etter en fornuftig og rimelig vurdering på stedet har kommet til at han bør be om opplysninger for å ivareta tjenesten", jf. Rt. 1979 s. 118. Politiet hevder at det forelå saklig grunn til å be om personalia, blant annet fordi patruljen hadde behov for å undersøke om det var registret opplysninger om de to som tilsa at de kunne utgjøre en trussel mot ambassaden. Den som nekter å oppgi personalia, eller oppgir falsk personalia kan straffes etter straffeloven § 333, innbringes etter politiloven § 8 nr. 3 og visiteres etter politiloven § 10. Politiet ser ikke noe kritikkverdig i at patruljen opplyste A om dette.

Politiet har en særskilt plikt til å verne om ambassadeeiendom. Det at personer oppholder seg nær en ambassade kan i seg selv vanskeliggjøre dette arbeidet og politiet kan alene på dette grunnlaget i en del tilfeller bortvise personer. I denne saken var klagernes nærvær og oppførsel slik at ambassaden ble urolig, og politipatruljen vurderte dem i tillegg som aggressive og lite samarbeidsvillig. Patruljen ga derfor A og B et bortvisningspålegg etter politiloven § 7. I en slik situasjon fremstår en forholdsvis kortvarig og geografisk svært begrenset bortvisning både nødvendig og forsvarlig.

På bakgrunn av dette avviser politiet at bortvisningspålegget var motivert av diskriminerende eller usaklige hensyn.

Ombudet har bedt politiet om kopi av operasjonsloggen, men dette er avslått. Det som er referert ovenfor fremgår av politiets brev av 14. oktober 2010, samt rapport fra hendelsen datert 11. oktober 2010.

A sin syn på saken:

A mener årsaken til at han ble bortvist er at han opprinnelig er fra D, og at bortvisningen er i strid med forbudet mot etnisk diskriminering i diskrimineringsloven § 4.

A viser for det første til han (og B) bor ikke i Oslo og at de derfor ikke er særlig kjent i Oslo. De havnet derfor i parken ved en tilfeldighet. Stedet de oppholdt seg er offentlig og dersom det finnes en norm som sier at man ikke bør sitte i den delen av parken bør dette skiltes. A hevder også at de ikke satt i umiddelbar nærhet av den Y ambassaden. De satt i en bakke i parken, mens ambassaden lå på andre siden av veien i bunnen av bakken.

For det andre påpeker A at politiet ikke har konkretisert hvorfor deres tilstedeværelse kunne utgjøre en trussel mot ambassaden, bortsett fra å vise til selve henvendelsen fra ambassaden. A hevder de ikke gjorde annet enn å sitte i parken, drikke brus og røyke. Verken A eller B hadde på seg politiske symboler, skjerf eller lignende.

For det tredje hevder A at dialogen med politiet var bra helt til det kjent at A var D. Dette sett i sammenheng med det som er nevnt ovenfor gjør det nærliggende å tro at bortvisningen er begrunnet i A sitt utseende/nasjonale opprinnelse.

A mener det faktum at politiet ikke ønsker å utlevere kopi av operasjonsloggen taler for at politiet har noe å skjule.

A opplyser at grunnen til at han har valgt å klage inn denne hendelsen er at det å være registrert som en trussel mot den Y ambassaden kan få alvorlige følger for ham ved at han ikke får slippe inn på C.

Rettslig grunnlag

Ombudet kan gi uttalelse om et forhold er i strid med diskrimineringsloven eller ikke, jf. diskrimineringsombudsloven § 3 tredje ledd, jf. § 1 annet ledd nr. 2.

Diskrimineringsloven:

Diskrimineringsloven forbyr forskjellsbehandling på grunn av etnisitet, nasjonal opprinnelse, avstamning, hudfarge, språk, religion eller livssyn, jf. loven § 4 første ledd.

Med direkte diskriminering menes at en handling eller unnlattelse har som formål eller virkning at personer eller foretak på grunnlag som nevnt over blir behandlet dårligere enn andre blir, er blitt eller ville blitt behandlet i en tilsvarende situasjon.

Forskjellsbehandling som er ”nødvendig for å oppnå et saklig formål, og som ikke er uforholdsmessig inngripende overfor den eller de som forskjellsbehandles”, jf. § 4 fjerde ledd, er tillatt.

Dersom det foreligger omstendigheter som gir grunn til å tro at det har skjedd diskriminering, skal det legges til grunn at diskriminering har funnet sted, hvis ikke den som er ansvarlig for handlingen sannsynliggjør at det likevel ikke har skjedd diskriminering, jf. diskrimineringsloven § 10.

En påstand om diskriminering er ikke nok til at ombudet kan konkludere med at det er "grunn til å tro" at diskriminering er skjedd. Påstanden må støttes av andre opplysninger eller sakens omstendigheter for øvrig.

Ombudets vurdering

Ombudet skal ta stilling til om A ble utsatt for etnisk diskriminering i strid med diskrimineringsloven § 4 da han ble bortvist fra sparken i Oslo august 2010.

For at det skal foreligge diskriminering er det et vilkår at en person blir behandlet dårligere enn andre ville blitt behandlet i en tilsvarende situasjon, jf. diskrimineringsloven § 4 annet ledd.

Gjennom Wien-konvensjonen har Norge forpliktet seg til en særlig beskyttelse av blant annet ambassadeeiendom. Når politiet får en bekymringsmelding fra en ambassade, som i denne saken, legger ombudet til grunn at det foreligger en plikt for politiet til å undersøke nærmere om det kunne foreligge en trussel mot ambassaden.

Ombudet legger videre til grunn at politiet hadde anledning til å kreve at A skulle legitimere seg, jf. straffeloven og politiloven. Den som nekter å oppgi personalia, eller oppgir falsk personalia kan straffes etter straffeloven § 333, innbringes etter politiloven § 8 nr. 3 og visiteres etter politiloven § 10.

Når politiet har anledning til å innbringe en person som nekter å oppgi personalia, må det også være anledning til å bortvise personen, noe som etter ombudets vurdering er et langt mindre inngripende tiltak.

Ombudet kan ikke se at det foreligger omstendigheter som gir grunn til å tro at A ble behandlet dårligere enn andre ville blitt behandlet i en tilsvarende situasjon, jf. diskrimineringsloven § 4 annet ledd.

Ombudet er ikke enig med politiet i deres forståelse av diskrimineringsombudsloven § 11. For ombudet er det uholdbart at innklaget i en sak selv velger hvilke dokumenter som skal oversendes ombudet og hvordan innholdet i disse dokumentene skal formidles. Ombudet ser imidlertid politiets behov for å begrense spredningen av dokumenter som er underlagt taushetsplikt. I denne saken har ombudet lest gjennom politiets operasjonslogg og mener denne er i samsvar med rapporten av 11. oktober 2010.

Konklusjon:

Politiet handlet ikke i strid med diskrimineringsloven § 4 da han ble bortvist fra parken i Oslo august 2010.

Oslo, 24.01.2011

Sunniva Ørstavik
Likestillings- og diskrimineringsombud

